

Column: Hoe monumenten tot leven komen

21-11-2016 14:13

Ik kan echt treurig worden van een leegstaand oud gebouw. Als ik voor mijn werk bij een pand ga kijken en ik zie een vervallen gevel, een dichtgespijkerde deur en donkere ramen bekruipt me vaak een unheimisch gevoel. Meestal ben ik niet de enige; een hele buurt kan in het slop raken als er gebouwen leegstaan of er verwaarloosd uitzien. Juist daarom ben ik zo blij met mijn baan; ik zie de positieve impact op een buurt als een monument een mooie herbestemming krijgt.

Maar het is dan wel belangrijk dat álle partijen bij de plannen voor de herbestemming betrokken worden. Het monumentenbeheer dat zich over het pand zelf ontfermt, de ondernemer die kansen ziet én de burgers die in de buurt wonen.

Dikke trui

Lange tijd is het zo geweest dat monumenten werden gerestaureerd om het restaureren zelf. De voorwaarden voor het werken of wonen in zo'n pand waren zo streng dat niemand er veel trek in had. 'Woon je in een monument? Doe dan maar een dikke trui aan', grapte ik weleens. Ik doelde op de strenge regels voor het isoleren van monumenten. Dat maakte het voor degenen die het pand wilden gebruiken wel erg onaantrekkelijk. En zeg nou zelf: wat heb je aan een gebouw als het niet gebruikt wordt?

Het monumentenbeheer moet dus inzien dat een pand niet alleen mooi of historisch belangrijk is, maar ook een zinvolle invulling kan krijgen. De ontwikkeling van een monument houdt niet op de bij restauratie. De gebruikers moeten op hun beurt begrijpen dat voor wonen of werken in een monument andere regels gelden dan in een gloednieuw pand.

Bijzondere toekomst

Een gebouw is meer dan een stapel stenen, het is ooit voor mensen gebouwd en moet dus ook weer door mensen gebruikt worden. Als dat lukt kan er echt iets moois ontstaan. Zeker ook als de buurtbewoners en lokale ondernemers erbij betrokken worden. Wat hebben zij aan de nieuwe invulling van dat monument in hun omgeving?

De Hallen

Een mooi voorbeeld vind ik de herbestemming van een oude tramremise midden in een woonwijk in Amsterdam, De Hallen. Er is onder andere een markt, een bioscoop en een bibliotheek met café waar iedereen welkom is. Dat zorgt voor veel levendigheid, maar we horen ook dat de buurt wel erg snel 'verhipt', duurder wordt en soms zelfs onherkenbaar verandert voor de mensen die er al hun hele leven wonen. Dat laat zien waarom het zo belangrijk is te zoeken naar een situatie die voor iedereen prettig is. Er moet goed naar elkaar geluisterd worden, elke mening doet er toe.

Hierdoor wordt er uiteindelijk gewerkt en geleefd op een plek die niet langer voor verval staat maar juist voor kansen. En zo draagt de bijzondere geschiedenis van een pand bij aan een toekomst die minstens zo bijzonder is. Voor iedereen.

Een column van Steven Rietberg, relatiemanager zakelijke kredietverlening bij [Triodos Bank](#). Rietberg is verantwoordelijk voor de financiering van duurzaam vastgoed voor professionele vastgoedbeleggers, variërend van herbestemmingstrajecten tot koplopers op het gebied van duurzame nieuwbouw.